

فودسازی حرفه‌ای به کمک طراحی آموزشی

تجربه نشان داده است، برنامه‌ریزی در هر کاری، علاوه بر تسهیل و تسریع امور، پیش‌بینی منابع، زمان و ابزارهای لازم و ضروری، سمت و سو و مسیر موفقیت‌آمیز حرکت را نیز مشخص می‌کند. هدف از برنامه‌ریزی تدریس، انتخاب راهبردهای مناسب و مدبرانه برای دسترسی دانش‌آموزان به اهداف آموزشی و تربیتی با محوریت محتوای درسی است.

از آنجا که سال تحصیلی تازه آغاز شده است، یقین داریم یادآوری و ارائه رهنمودهایی برای تهیه طرح درس و افزایش بهره‌گیری از فناوری‌های آموزشی در فرایند یاددهی و یادگیری، گامی مثبت و موفقیت‌آمیز برای تدریس معلمان ارجمند خواهد بود.

۱. برنامه‌ریزی کنید:

- ◆ در تهیه طرح درس‌های خود، بهتر است از روش تکنولوژی آموزشی برای حل مشکل به این ترتیب استفاده کنید:
 - ◆ هدف‌های کلی و انتظارات آموزشی خود را روشن و دقیق بنویسید؛
 - ◆ محیط و شرایط یادگیری را مشخص کنید؛
 - ◆ رسانه‌ها، مواد و منابع آموزشی مورد نیاز را براساس اهداف آموزشی انتخاب کنید؛
 - ◆ آزمون‌های مربوط به سنجش و ارزشیابی را بر مبنای انتظارات آموزشی (حاصل یادگیری) آماده کنید.
- حال، با در نظر گرفتن موارد فوق، مراحل اجرای تدریس و فعالیت‌های مربوط به هر یک از مراحل را با دقت به شرح زیر تعیین کنید:

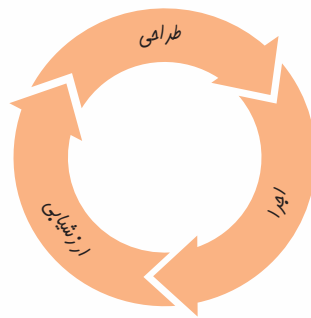
۲. مراحل و فعالیت‌های اجرای تدریس را مشخص کنید:

- ◆ **مرحله اول:** مقدمات و زمینه‌سازی شامل ایجاد انگیزه، بیان هدف‌های جزئی تدریس و یادگیری، تعیین پیش‌نیازها و رسانه‌های مورد نیاز و...
- ◆ **مرحله دوم:** ارائه اطلاعات و راهنمایی برای یادگیری اولیه، شامل تنظیم توالی مطالب درسی و ارائه محتوا به ترتیب توالی تعیین شده، همراه با مثال‌ها و مصداق‌ها، با استفاده از رسانه‌های انتخاب شده؛
- ◆ **مرحله سوم:** درگیر کردن دانش‌آموزان با مطالب جدید، شامل یادآوری پیش‌نیازها، تمرین و کاربرد آموخته‌های جدید دانش‌آموزان و ارائه بازخورد به آن‌ها و طرح سؤال‌های مربوط به اهداف مشترک درس‌ها، متناسب با موضوع درس جدید (صلاحیت‌ها و شایستگی‌های پایه).

♦ **مرحله چهارم:** مرور آموخته‌های جدید (مرور درس) شامل فعالیت‌های جبرانی و تقویت آموخته‌های دانش‌آموزان پس از اجرای آزمون‌های ضمن تدریس، توجه به تفاوت‌های یادگیری دانش‌آموزان و تقویت نقاط ضعف آن‌ها، تعیین تکلیف منزل و ارائه رهنمودهای لازم برای مطالعه و تقویت بیشتر آموخته‌های جدید. این بخش از فعالیت‌های آموزشی معلم بسیار مهم و تحسین‌برانگیز است، زیرا این مرحله بهترین فرصت و زمان آماده کردن دانش‌آموزان برای انجام آزمون‌های پایانی است که هدف از آن آگاه شدن معلم از میزان پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در زمینه هدف‌های کلی درس است.

در پایان، توجه معلمان عزیز را به دو نکته مهم زیر جلب می‌کنیم:

♦ **نکته اول:** آنچه را درباره طرح درس ارائه دادیم، می‌توان در قالب الگویی نظام‌دار و مرتبط به هم در سه مرحله خلاصه کرد. به این ترتیب:

♦ **مرحله طراحی** شامل چهار مرحله برنامه‌ریزی،

♦ **مرحله اجرا** شامل کلیه مراحل و فعالیت‌های فرایند یاددهی و یادگیری، انجام پیش‌آزمون و آزمون‌های ضمن تدریس (آزمون‌های مرحله‌ای تدریس)؛

♦ **مرحله ارزشیابی** شامل ارزشیابی از کل برنامه و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان.

♦ **نکته دوم:** تهیه طرح درس از بهترین و مناسب‌ترین راه‌های خودآموزی و خودسازی حرفه معلمی به‌شمار می‌رود، زیرا در آن کلیه اطلاعات علمی، فنی، هنری، ذوقی و ابتکاری معلم ارائه می‌شوند. پس اگر می‌خواهید بهتر و مطمئن‌تر تدریس کنید، همواره معلمی موفق باشید، مدیریت کلاس شما جذاب و اثربخش باشد، دانش‌آموزان از تدریس شما لذت ببرند و از فناوری‌ها بجا و متناسب استفاده کنید، تدریس خود را با طرح درس همراه کنید. مطمئن باشید پس از مدت کوتاهی یکی از معلمان مرجع، محبوب و محترم مدرسه خود خواهید شد.

رشد تکنولوژی آموزشی همواره مشتاق است نمونه‌هایی از تجربه‌های عملی و طرح درس‌های ابتکاری شما را برای استفاده معلمان کشور درج کند.

موفق و پیروز باشید

دکتر عادل یغما